

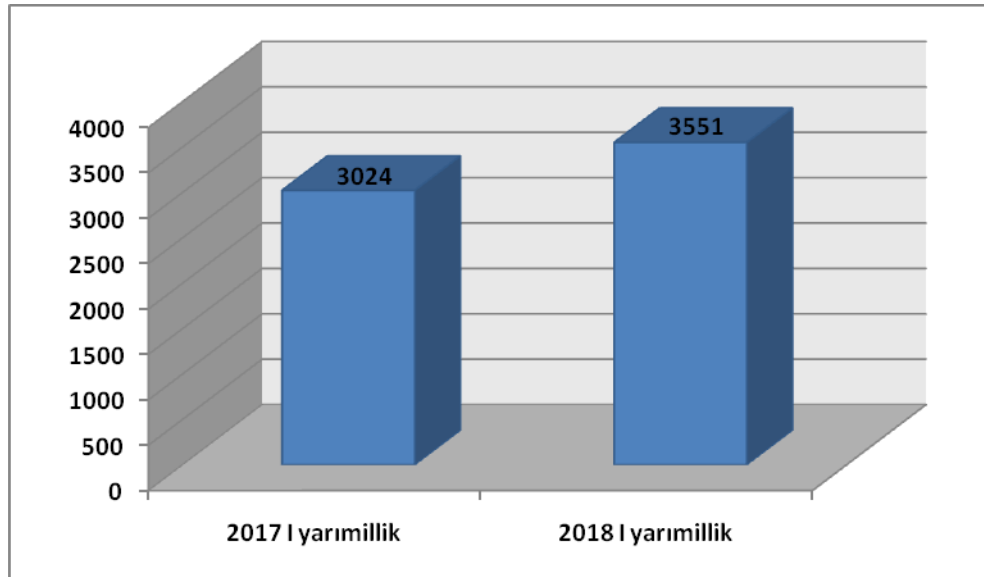
**AUDİTOR TƏŞKİLATLARININ VƏ SƏRBƏST AUDİTORLARIN
2018-Cİ İLİN I YARIMİLLİYİ ÜZRƏ FƏALİYYƏTİNƏ DAİR
İCMAL-TƏHLİL**

2018-ci ilin I yarımilliyi ərzində 60 sərbəst auditorun, 88 auditor təşkilatının (o cümlədən 2 xarici auditor təşkilatının filial və nümayəndəliyi və 15 xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatı) auditor fəaliyyətini həyata keçirmək hüququ olmuşdur.

60 sərbəst auditor və 88 auditor təşkilatı tərəfindən Auditorlar Palatasına öz fəaliyyətlərinə dair hesabatlar təqdim edilmişdir. Təqdim edilmiş hesabatlara əsasən müəyyən edilmişdir ki, hesabat dövründə təsərrüfat subyektləri ilə 42 322 105,4 manat məbləğində 3551 müqavilə bağlanmışdır. Bağlanmış müqavilələrin xüsusi çəkisi böyük dördlük üzrə sayına görə 12,4% və məbləğinə görə 63,1%, xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatları üzrə sayına görə 9,9% və məbləğinə görə 21,1%, yerli auditor təşkilatları üzrə sayına görə 43,3% və məbləğinə görə 9,3%, sərbəst auditorlar üzrə sayına görə 34,4% və məbləğinə görə 6,5% təşkil etmişdir.

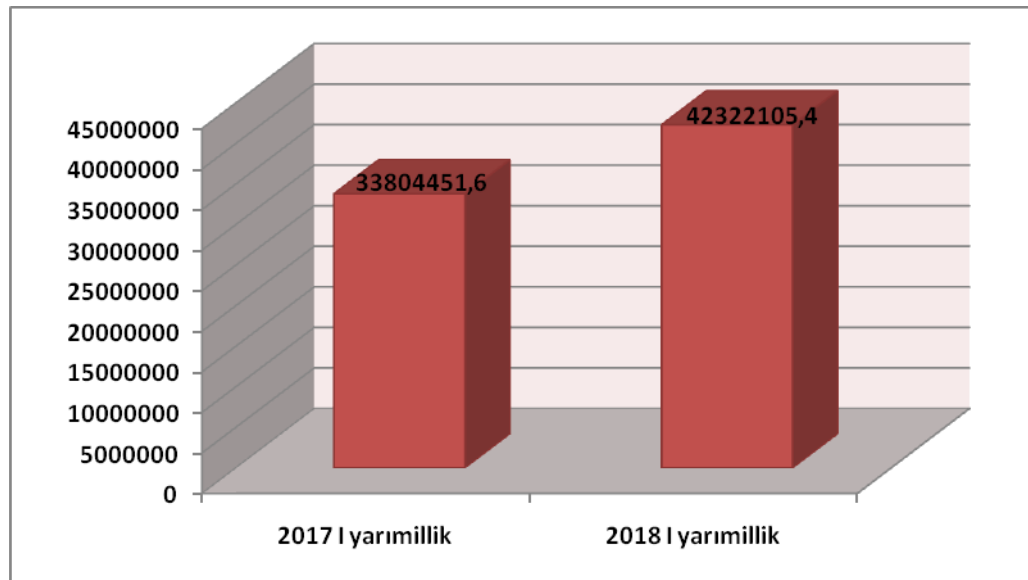
2017-ci ilin I yarımili ilə müqayisədə 2018-ci ilin I yarımilliyində bağlanmış müqavilələrin sayı 3024-dən 3551-ə qədər, yəni 527 ədəd və ya 17,4%, məbləği isə 33 804 451,6 manatdan 42 322 105,4 manata qədər, yəni 8 517 653,8 manat və ya 25,2% artmışdır (**Diaqram 1-2**).

***Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2017-2018-ci yarımilliklər üzrə
bağlanmış müqavilələrin sayı***

Diaqram 1.

***Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2017-2018-ci yarımilliklər üzrə
bağlanmış müqavilələrin məbləği***

Diaqram 2.

O cümlədən:

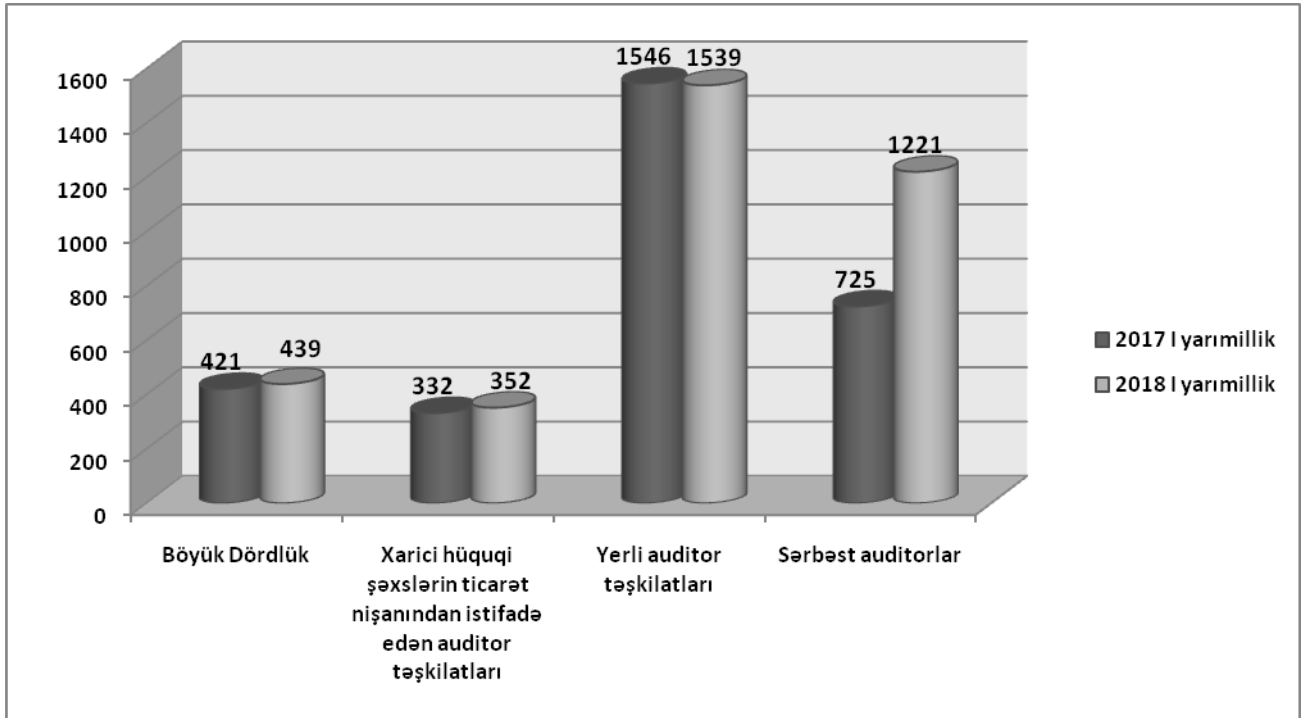
- böyük dördlük üzrə müqavilə sayı 421-dən 439-a qədər, yəni 18 ədəd və ya 4,3%, məbləği 22 326 576,3 manatdan 26 701 781,7 manata qədər, yəni 4 375 205,4 manat və ya 19,6% artmışdır;

- xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatları üzrə müqavilə sayı 332-dən 352-yə qədər, yəni 20 ədəd və ya 6,0%, məbləği 7 633 691,7 manatdan 8 914 158,0 manata qədər, yəni 1 280 466,3 və ya 16,8% artmışdır;

- yerli auditor təşkilatları üzrə müqavilə sayı 1546-dan 1539-a qədər, yəni 7 ədəd və ya 0,4% azalmış, məbləği isə 2 405 071,6 manatdan 3 937 659,6 manata qədər, yəni 1 532 588,0 manat və ya 63,7% artmışdır;

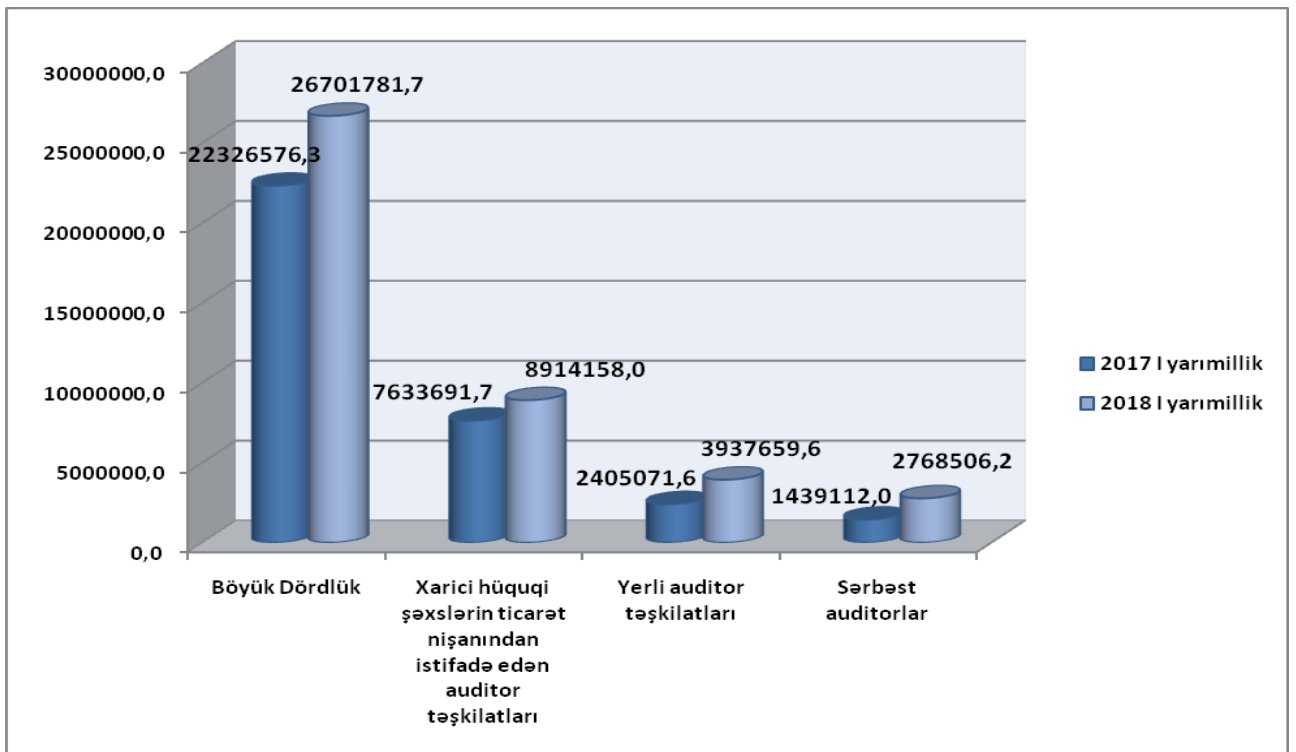
- sərbəst auditorlar üzrə müqavilə sayı 725-dən 1221-ə qədər, yəni 496 ədəd və ya 68,4%, məbləği isə 1 439 112,0 manatdan 2 768 506,2 manata qədər, yəni 1 329 394,2 manat və ya 92,4% artmışdır (***Diaqram 3-4***).

***Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən
bağlanmış müqavilələrin sayı***

Diaqram 3.

**Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən
bağlanmış müqavilələrin məbləği**

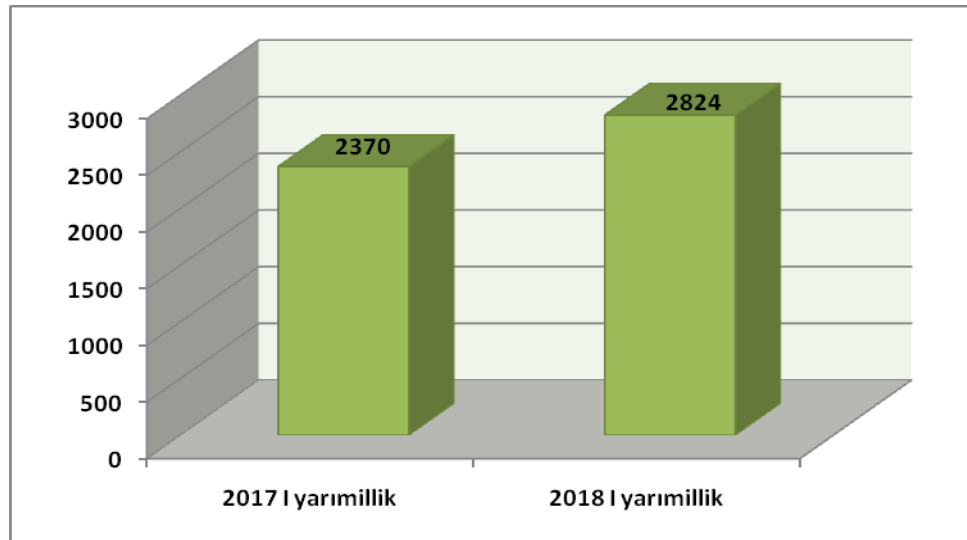

Diaqram 4.

➤ 2018-ci ilin I yarımilliyi ərzində bağlanmış müqavilələrdən 31 236 457,8 manat məbləğində 2824-ü yerinə yetirilmişdir.

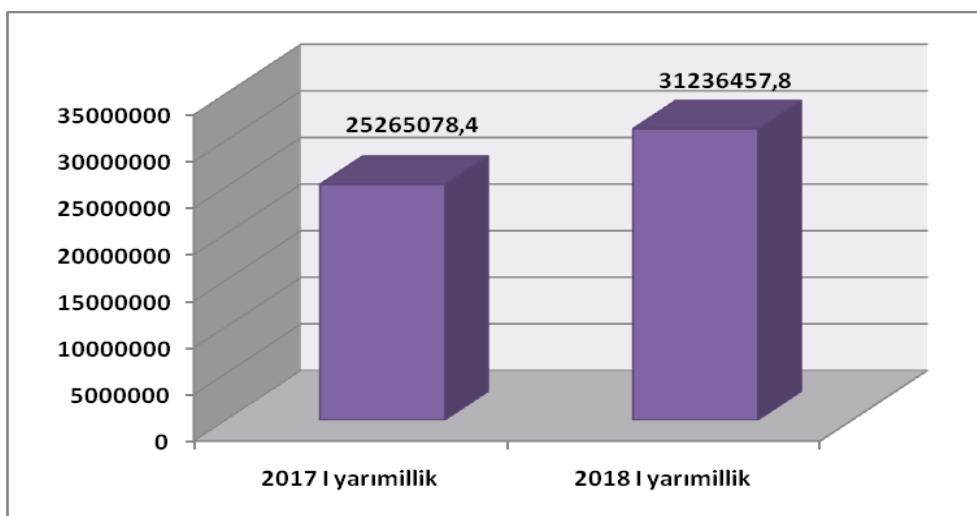
Qeyd etmək lazımdır ki, 2017-ci ilin I yarımilliyi ilə müqayisədə 2018-ci ilin I yarımilliyində yerinə yetirilmiş müqavilələrin sayı 2370-dən 2824-ə qədər, yəni 454 ədəd və ya 19,2%, məbləği 25 265 078,4 manatdan 31 236 457,8 manata qədər, yəni 5 971 379,4 manat və ya 23,6%, orta məbləği isə 10 660,4 manatdan 11 061,1 manata qədər, yəni 400,7 manat və ya 3,8% artmışdır (**Diaqram 5-6**).

Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2017-2018-ci yarımilliklər üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrin sayı

Diaqram 5.

Auditor xidmətinin göstərilməsinə dair 2017-2018-ci yarımilliklər üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrin məbləği

Diaqram 6.

O cümlədən:

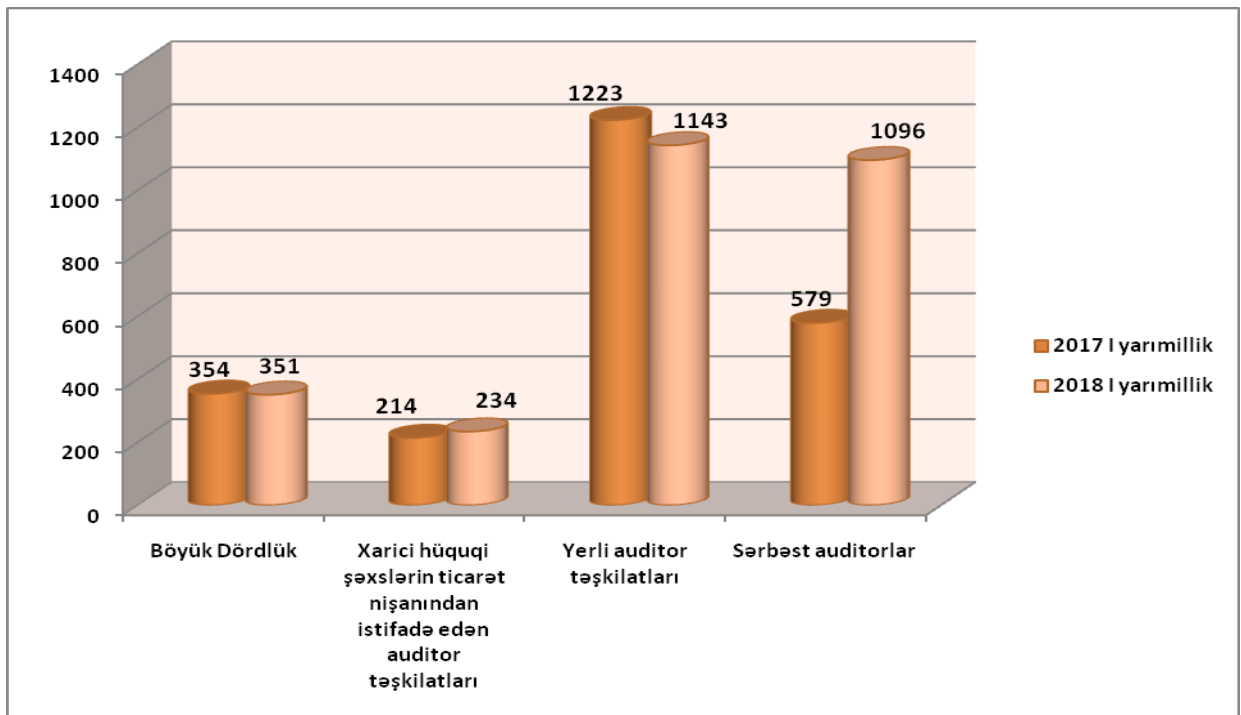
- böyük dördlük üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 354-dən 351-ə qədər, yəni 3 ədəd və ya 0,8% azalmış, məbləği 19 091 477,1 manatdan 22 626 305,7 manata qədər, yəni 3 534 828,6 manat və ya 18,5%, orta məbləğ isə 53 930,7 manatdan 64 462,4 manata qədər, yəni 10 531,7 manat və ya 19,5% artmışdır;

- xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatları üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 214-dən 234-ə qədər, yəni 20 ədəd və ya 9,3% artmış, məbləği 3 169 113,3 manatdan 3 154 939,2 manata qədər, yəni 14 174,1 manat və ya 0,4%, orta məbləğ isə 14 808,9 manatdan 13 482,6 manata qədər, yəni 1 326,3 manat və ya 8,9% azalmışdır;

- yerli auditor təşkilatları üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 1223-dən 1143-ə qədər, yəni 80 ədəd və ya 6,5% azalmış, məbləği 2 000 257,0 manatdan 3 046 756,7 manata qədər, yəni 1 046 499,7 manat və ya 52,3%, orta məbləğ isə 1 635,5 manatdan 2 665,6 manata qədər, yəni 1 030,1 manat və ya 63,0% artmışdır;

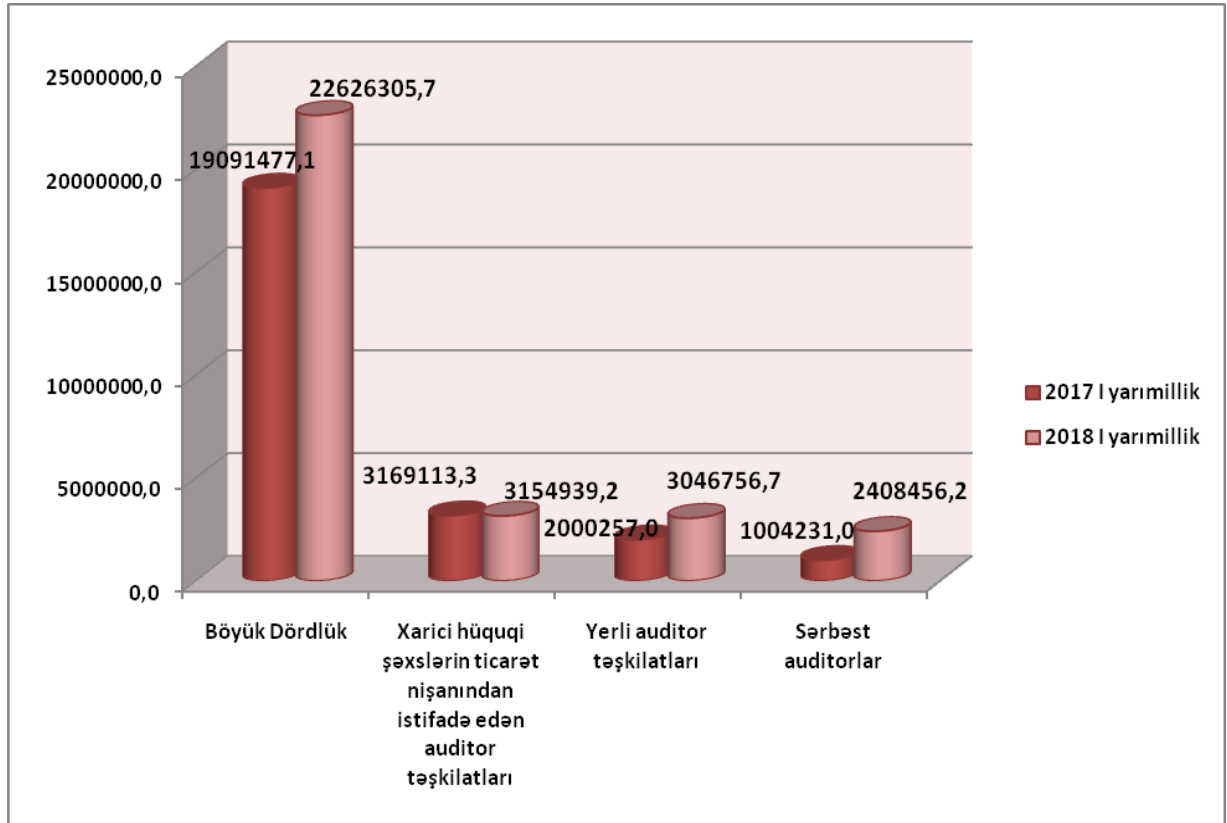
- sərbəst auditorlar üzrə yerinə yetirilmiş müqavilə sayı 579-dan 1096-ya qədər, yəni 517 ədəd və ya 89,3%, məbləği 1 004 231,0 manatdan 2 408 456,2 manata qədər, yəni 1 404 225,2 manat və ya 139,8%, orta məbləğ isə 1 734,4 manatdan 2 197,5 manata qədər, yəni 463,1 manat və ya 26,7% artmışdır (*Diaqram 7-8*).

***Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən
yerinə yetirilmiş müqavilələrin sayı***

Diaqram 7.

**Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən
yerinə yetirilmiş müqavilələrin məbləği**

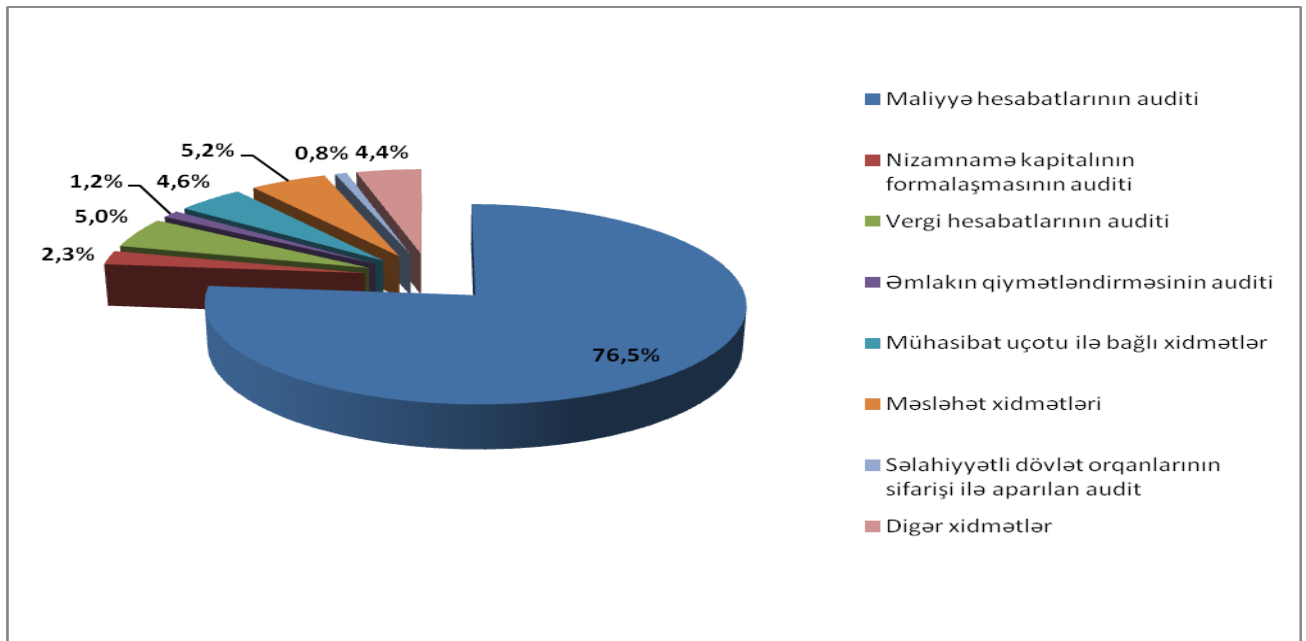

Diaqram 8.

2018-ci ilin I yarımilliyi üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrdən 21 833 332,9 (69,9%) manat dəyərində 2158 (76,5%) müqavilə maliyyə hesabatlarının auditinin, 256 971,0 (0,8%) manat dəyərində 64 (2,3%) müqavilə nizamnamə kapitalının formalaşmasının auditinin, 553 611,6 (1,8%) manat dəyərində 142 (5,0%) müqavilə vergi hesabatlarının auditinin, 134 992,2 (0,4%) manat dəyərində 35 (1,2%) müqavilə əmlakın qiymətləndirməsinin auditinin, 2 351 455,3 (7,5%) manat dəyərində 131 (4,6%) müqavilə mühasibat uçotu ilə bağlı xidmətlərin, 3 272 355,1 (10,5%) manat dəyərində 146 (5,2%) müqavilə məsləhət xidmətlərinin, 256 125,0 (0,8%) manat dəyərində 24 (0,8%) müqavilə səlahiyyətli dövlət orqanlarının sifarişi ilə aparılan auditin, 2 577 614,7 (8,3%) manat dəyərində 124 (4,4%) müqavilə digər xidmətlərin payına düşür (**Diaqram 9-10**).

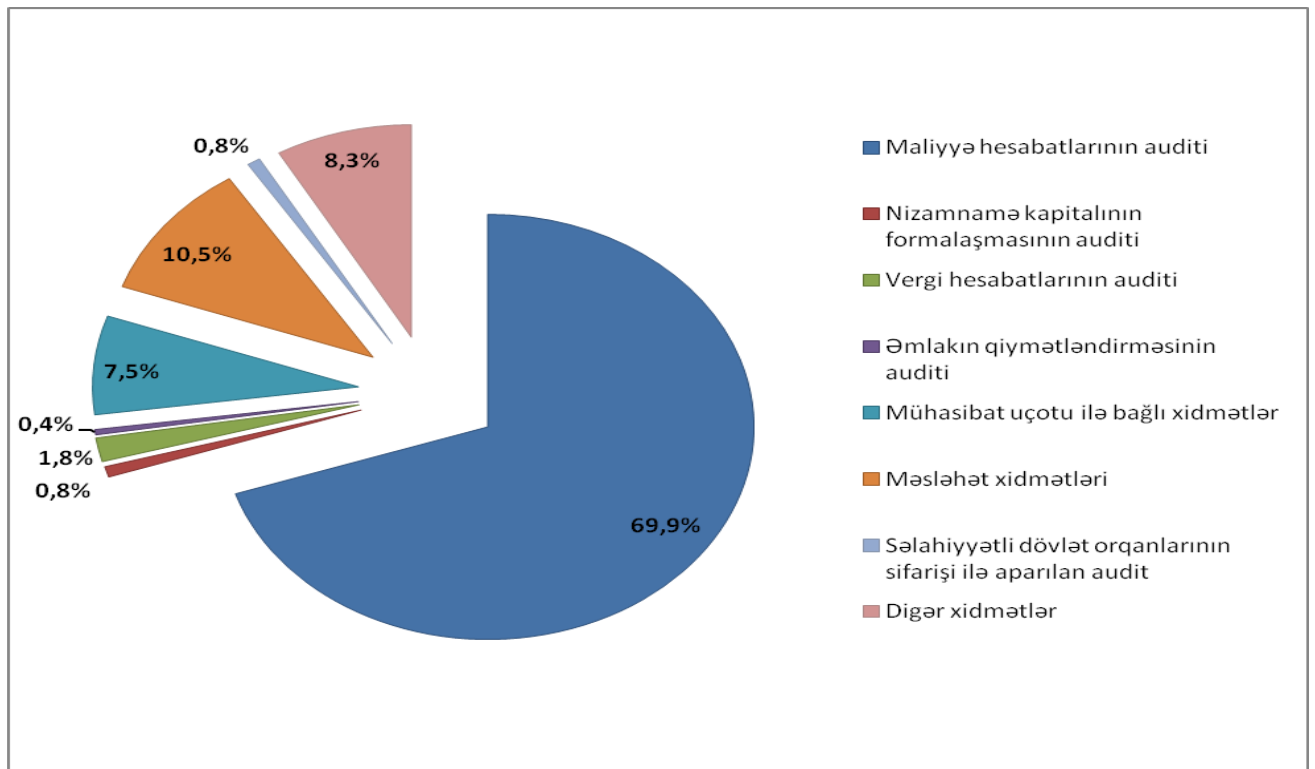
Yerinə yetirilmiş müqavilələrin auditor xidmətləri üzrə bölgüsü

Sayı üzrə (%-lə)

Diaqram 9.

Məbləği üzrə (%-lə)

Diaqram 10.

O cümlədən:

- böyük dörlük üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrdən 15 651 734,0 (71,7%) manat dəyərində 129 (6,0%) müqavilə maliyyə hesabatlarının auditinin, 180 986,0 (32,7%) manat dəyərində 6 (4,2%) müqavilə vergi hesabatlarının auditinin, 1 641 280,6 (69,8%) manat dəyərində 60 (45,8%) müqavilə mühasibat uçotu ilə bağlı xidmətlərin, 2 726 409,4 (83,3%) manat dəyərində 97 (66,4%) müqavilə məsləhət xidmətlərinin, 2 425 895,7 (94,1%) manat dəyərində 59 (47,6%) müqavilə digər xidmətlərin payına düşür;

- xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatları üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrdən 2 357 663,2 (10,8%) manat dəyərində 181 (8,4%) müqavilə maliyyə hesabatlarının auditinin, 19 944,0 (3,6%) manat dəyərində 6 (4,2%) müqavilə vergi hesabatlarının auditinin, 66 906,0 (49,6%) manat dəyərində 2 (5,7%) müqavilə əmlakın qiymətləndirməsinin auditinin, 461 941,0 (19,6%) manat dəyərində 34 (25,9%) müqavilə mühasibat uçotu ilə bağlı xidmətlərin, 23 240,0 (0,7%) manat dəyərində 3 (2,1%) müqavilə məsləhət xidmətlərinin, 217 575,0 (84,9%) manat dəyərində 7 (29,2%) müqavilə səlahiyyətli dövlət orqanlarının sifarişləri ilə aparılan auditin, 7 670,0 (0,3%) manat dəyərində 1 (0,8%) müqavilə digər xidmətlərin payına düşür;

- yerli auditor təşkilatları üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrdən 1 867 151,0 (8,6%) manat dəyərində 884 (41,0%) müqavilə maliyyə hesabatlarının auditinin, 90 131,0 (35,1%) manat dəyərində 30 (46,9%) müqavilə nizamnamə kapitalının formalaşmasının auditinin, 300 281,6 (54,2%) manat dəyərində 111 (78,2%) müqavilə vergi hesabatlarının auditinin, 42 086,2 (31,2%) manat dəyərində 18 (51,4%) müqavilə əmlakın qiymətləndirməsinin auditinin, 244 233,7 (10,4%) manat dəyərində 35 (26,7%) müqavilə mühasibat uçotu ilə bağlı xidmətlərin, 420 343,2 (12,8%) manat dəyərində 25 (17,1%) müqavilə məsləhət xidmətlərinin, 13 000,0 (5,1%) manat dəyərində 10 (41,7%) müqavilə səlahiyyətli dövlət orqanlarının sifarişləri ilə aparılan auditin, 69 530,0 (2,7%) manat dəyərində 30 (24,2%) müqavilə digər xidmətlərin payına düşür;

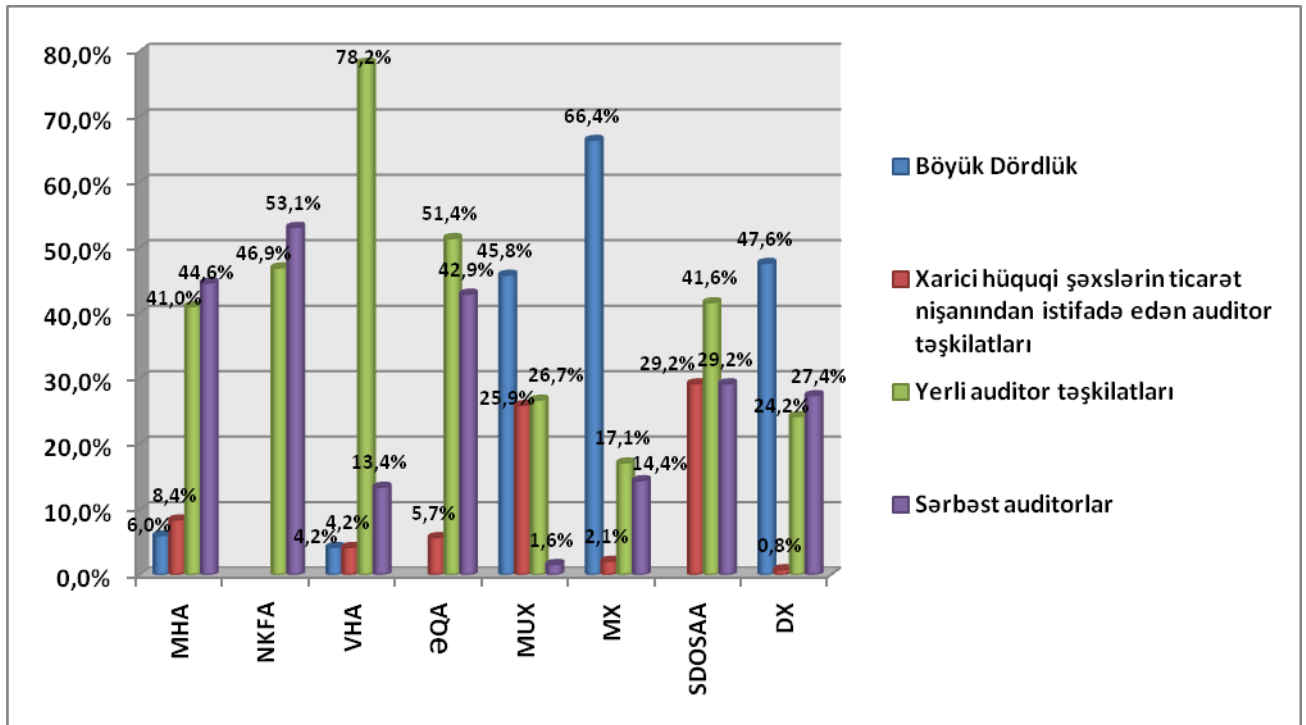
- sərbəst auditorlar üzrə yerinə yetirilmiş müqavilələrdən 1 956 784,7 (9,0%) manat dəyərində 964 (44,7%) müqavilə maliyyə hesabatlarının auditinin, 166 840,0 (64,9%) manat dəyərində 34 64 (53,1%) müqavilə nizamnamə kapitalının formalaşmasının auditinin, 52 400,0 (9,5%) manat dəyərində 19 (13,4%) müqavilə vergi hesabatlarının auditinin, 26 000,0 (19,3%) manat dəyərində 15 (42,9%) müqavilə əmlakın qiymətləndirməsinin auditinin, 4 000,0 (0,2%) manat dəyərində 2 (1,5%) müqavilə mühasibat uçotu ilə bağlı xidmətlərin, 102 362,5 (3,1%) manat dəyərində 21 (14,4%) müqavilə məsləhət xidmətlərinin, 25 550,0 (10,0%) manat dəyərində 7 (29,2%) müqavilə səlahiyyətli dövlət orqanlarının sifarişləri ilə aparılan auditin,

74 519,0 (2,9%) manat dəyərində 34 (27,4%) müqavilə digər xidmətlərin payına düşür (Diaqram 11-12).

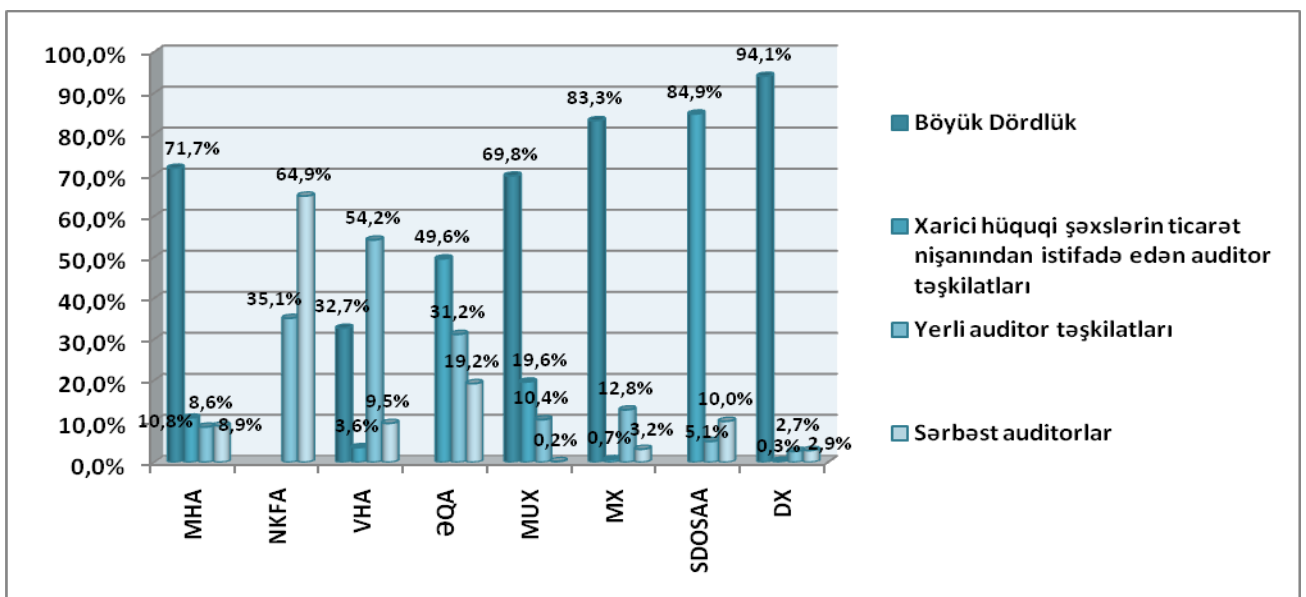
**Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən
yerinə yetirilmiş müqavilələrin auditor xidmətləri üzrə bölgüsü**

Sayı üzrə (%-lə)

Diaqram 11.

Məbləği üzrə (%-lə)

Diaqram 12.

2018-ci ilin I yarımilliyi ərzində mövcud müqavilələrdən 356 194,0 manat məbləğində 18-i ləğv edilmişdir.

O cümlədən:

- böyük dördlük üzrə 140 420,0 manat dəyərində 3-ü;
- xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatları üzrə 197 874,0 manat dəyərində 5-i;
- yerli auditor təşkilatları üzrə 15 950,0 manat dəyərində 6-sı;
- sərbəst auditorlar üzrə 1 950,0 manat dəyərində 4-ü ləğv edilmişdir.

2018-ci ilin I yarımilliyi ərzində mövcud müqavilələrdən 10 729 453,7 manat məbləğində 709-u yerinə yetirilməmişdir.

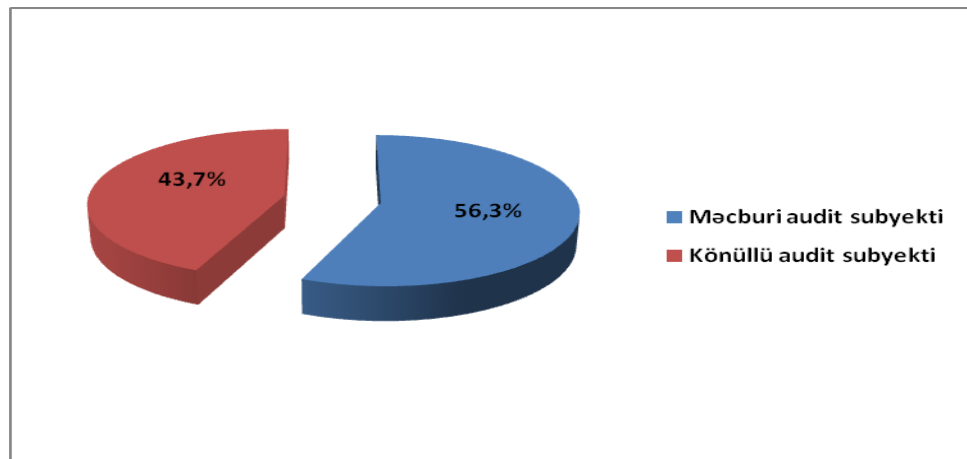
O cümlədən:

- böyük dördlük üzrə 3 935 056,0 manat dəyərində 85-i;
- xarici hüquqi şəxslərin ticarət nişanından istifadə edən auditor təşkilatları üzrə 5 561 344,8 manat dəyərində 113-ü;
- yerli auditor təşkilatlar üzrə 874 952,9 manat dəyərində 390-ı;
- sərbəst auditorlar üzrə 358 100,0 manat dəyərində 121-i yerinə yetirilməmişdir.

2018-ci ilin I yarımilliyi üzrə yerinə yetirilməmiş müqavilələr 2017-ci ilin son aylarında və 2018-ci I yarımilliyi ərzində bağlanmış, icrası 2018-ci ildə nəzərdə tutulmuşdur.

2018-ci ilin I yarımilliyi üzrə yerinə yetirilmiş 2824 müqavilədən 1590-ı məcburi auditin subyekti, 1234-ü isə könüllü auditin subyekti olmuşdur. Bu da uyğun olaraq 56,3% və 43,7% təşkil etmişdir (**Diaqram 13**).

2018-ci ilin I yarımilliyi ərzində icra olunmuş müqavilələrin məcburi və könüllü audit subyektləri üzrə müqayisəsi

Diaqram 13.

2018-ci ilin I yarımilliyi üzrə 36 896 məcburi audit obyektindən 1590-ı (4,3%) auditdən keçmişdir (**Cədvəl 1**).

Cədvəl 1

Məcburi audit subyektinin təşkilati-hüquqi forması	Respublika üzrə məcburi audit subyektlərinin sayı	2018-ci ilin I yarımilliyi üzrə məcburi auditdən keçən təsərrüfat subyektinin sayı	auditdən keçmə %-i	2017-ci ilin I yarımilliyi üzrə məcburi auditdən keçən təsərrüfat subyektinin sayı	auditdən keçmə %-i	2017-2018 yarımilliklər artım (+), azalma (-) (%-lə)
Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər	34178	1168	3,4%	413	1,2%	2,2%
Səhmdar cəmiyyətləri	1003	257	25,6%	302	30,1%	- 4,5%
Banklar	30	30	100%	27	100%	0%
Sığorta təşkilatları	22	22	100%	23	100%	0%
Bələdiyyələr	1608	99	6,2%	854	53,1%	- 46,9%
Siyasi partiyalar	55	14	25,4%	10	18,2%	7,2%
CƏMİ	36896	1590	4,3%	1629	4,4%	- 0,1%

TÖVSIYƏ VƏ TƏKLİFLƏR

1. Aparılan təhlilin nəticəsi olaraq auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar tərəfindən 2018-ci ilin I yarımilliyi üzrə göstərilmiş xidmətin həcmnin və miqdarının 2017-ci ilin I yarımilliyi ilə müqayisədə artması xüsusi vurğulansın;

2. Audit sistemində informasiya və təhlil işlərinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə auditor fəaliyyətinin əsas meyar göstəriciləri olan yarımillik (illik) dövrüyyənin həcmi, işçilərin sayı ilə bağlı auditin əhatə dairəsinin dəqiqləşdirilməsi üzrə hüquqi mexanizmin müəyyən edilməsi, müstəqil auditorun hesabatının təsərrüfat subyektinin maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsi kimi tanınması istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi davam etdirilsin;

3. Auditdən yayınan məcburi subyektləri barəsində ətraflı informasiyanın əldə olunması, həmin subyektlərə Auditorlar Palatası və aidiyyəti qurumlar tərəfindən müvafiq bildirişlərin göstərilməsi üzrə tədbirlər intensivləşdirilsin;

4. Auditorların hesabatlılığında şəffaflığın artırılmasına yönəlmiş tədbirlər gücləndirilsin, hesabatı vaxtında və ya məlumatları tam həcmdə təqdim etməyən auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar barəsində ciddi tədbirlər görülməsi təmin edilsin;

5. Auditə dair maarifləndirmə, təbliğat-informasiya işini gücləndirmək məqsədilə, auditin mövcud problemləri və inkişaf istiqamətləri mövzularında mətbuatda mütəmadi olaraq materiallar dərc etdirilməsi, habelə Auditorlar Palatasının rəsmi internet sahifəsinin imkanları və funksiyalarından istifadə etməklə maarifləndirmə, məlumatlandırma və interaktiv sorğuların aparılması işləri davam etdirilsin.

**Hesabatlılıq və təhlil
şöbəsinin müdiri**

R.Cəfərli